

PROSPERITY

Seminář Prosperity

Nástroj pro simulaci scénářů SUMP a jejich dopadů

(Urban Transport Roadmap)

Simone Bosetti, Eglantina Dani

TRT Trasporti e Territorio

ČÁST 1:

- Úvod do projektu Plány scénářů městské dopravy 2030
- Propojení nástroje s cyklem plánování SUMP
- Vypracování scénářů a hodnocení: nástroje a techniky
- Konkrétní příklady z měst

ČÁST 2:

- Představení cílů a struktury nástroje
- Seznámení se s kroky při vypracování Plánu scénářů
- Vyzdvižení dostupných politik/opatření a výstupů

ČÁST 3:

- Představení Průvodce města a Nástroje naživo
- Souhrn některých předem definovaných sad politik
- Kde hledat podporu a další informace

ČÁST 4:

- Praktické cvičení

Část 1

- **Proč využívat nástroj Plánů scénářů městské dopravy v procesu plánování SUMP?**

Projekt Evropské plány scénářů městské dopravy 2030

Projekt podporuje DG MOVE s cílem:

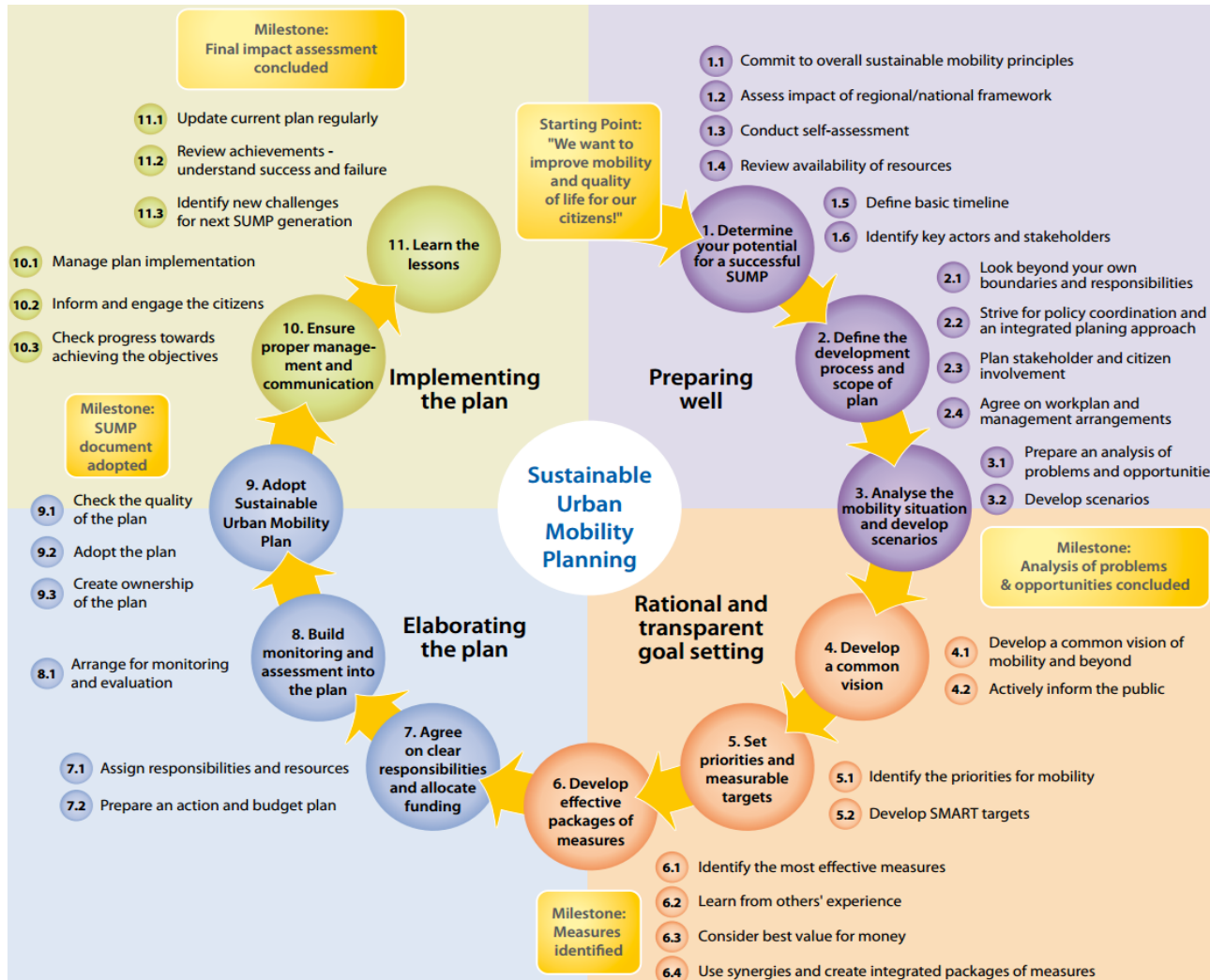
- Podpory rozvoje plánů udržitelné mobility napříč Evropou
- Zajištění realizace cílů městské mobility z Bílé knihy o dopravě 2011
- Facilitace činnosti skrz rozvoj a diseminaci robustních, jednoduše využitelných nástrojů a návodů

Hlavní prvky:

- Bezplatný on-line nástroj podpory politik
- Pět ilustrativních scénářů politik
- Zapojení klíčových zainteresovaných stran
- **Řešitelský tým:**

Cyklus plánování SUMP

Propojení nástroje s cyklem plánování SUMP

Kvantitativní nástroj pro podporu rozvoje scénářů, nastavení priorit a cílů, vývoje účinných balíčků opatření v cyklu plánování SUMP

Krok 3: Analýza dopravní situace a vypracování scénářů

- Před rozhodnutím o budoucích politikách **je důležité vědět, kde se právě nacházíte**
- Nástroj je zásadním pomocníkem při definování vhodných politik a poskytuje odhad základní situace, na jejíž základě lze měřit změny
- Analýza by měla být co nejsrozumitelnější, ale musí být **realizovatelná s omezenými zdroji**

Krok 3: Analýza dopravní situace a vypracování scénářů

- Scénáře pomáhají zúčastněným stranám lépe porozumět pravděpodobným **kombinovaným dopadům, které bude soubor opatření mít**
- Ilustrováním různých budoucích situací umožňuje **nezávislé posouzení důsledků současných trendů, již naplánovaných opatření a nových možností politik.**
- Zkoumání dopadů těchto různých scénářů vám umožní **nastavit realistické cíle pro ukazatele výsledků**

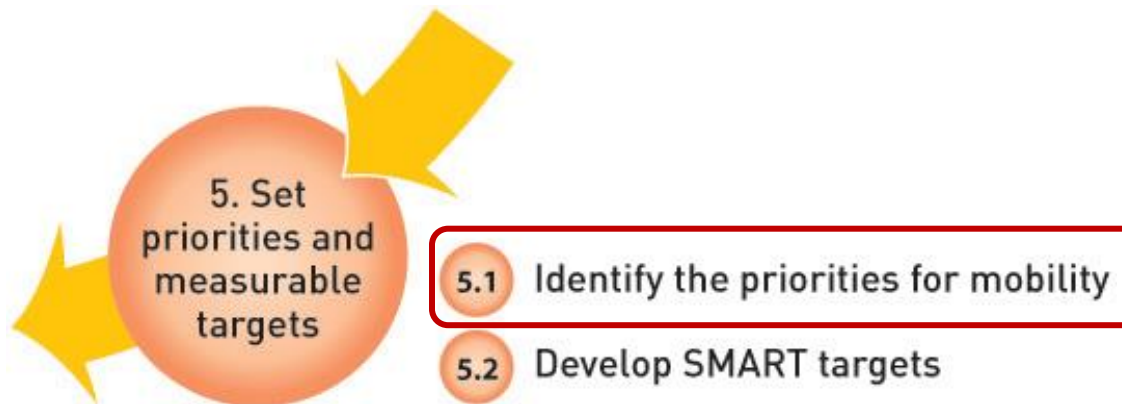

Krok 3: Analýza dopravní situace a vypracování scénářů

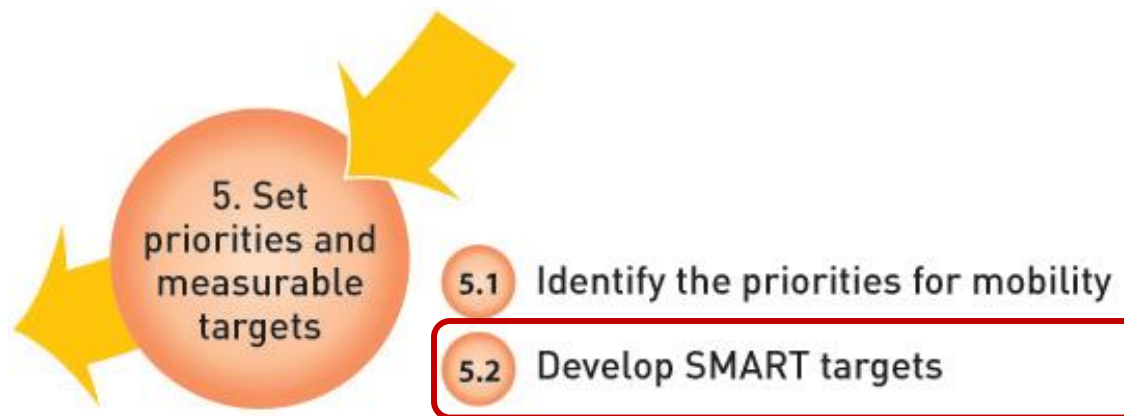
Facilituje hodnocení a diskusi o současných problémech

Krok 5: Nastavení priorit a měřitelných záměrů

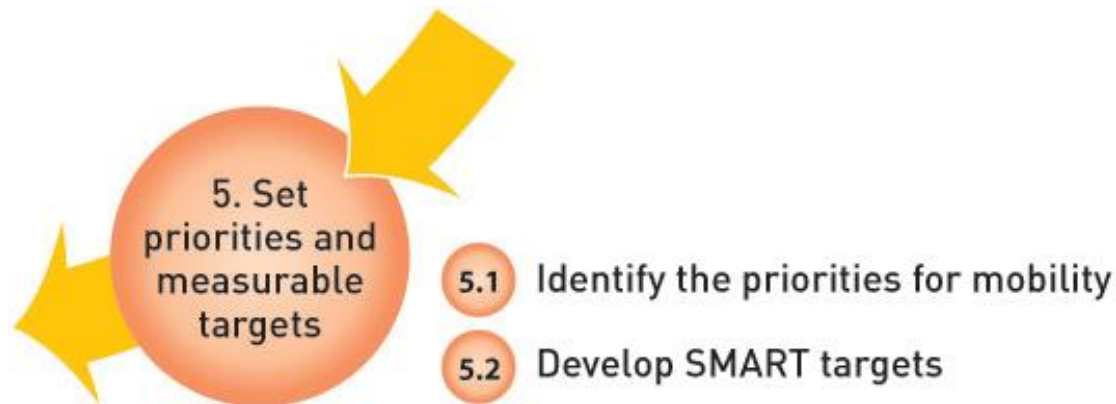
- Definování záměrů znamená upřesnění toho, **jaké sociální, environmentální nebo ekonomické vylepšení** jsou nezbytné, a říká přesně, co je třeba "snížit", "zvýšit" nebo "udržet"
- **Záměry** jsou cíli vyšší úrovně SUMP (např. omezení zácp, způsobených automobily), zatímco **opatření** (např. výstavby tramvajové sítě) jsou prostředky k jejich dosažení
- Tento přístup je **v kontrastu s plánovacím přístupem**, který se zaměřuje na poskytování služeb a infrastruktury bez odkazu na cíle vyšší úrovně

Krok 5: Nastavení priorit a měřitelných záměrů

- Záměry představují nejkonkrétnější formu závazku v SUMP, vyjadřují **žádaný stupeň změny v daném časovém rozsahu**
- Jsou potřebné k **posouzení, zda přijatá opatření skutečně dosahují požadovaných výsledků**
- Záměry jsou nezbytné pro účely **monitorování a hodnocení**
- Nastavení cíle umožňuje **transparentnost a srozumitelnost** toho, co máte v úmyslu dosáhnout v oblasti změn dopravy a mobility ve městě

Krok 5: Nastavení priorit a měřitelných záměrů

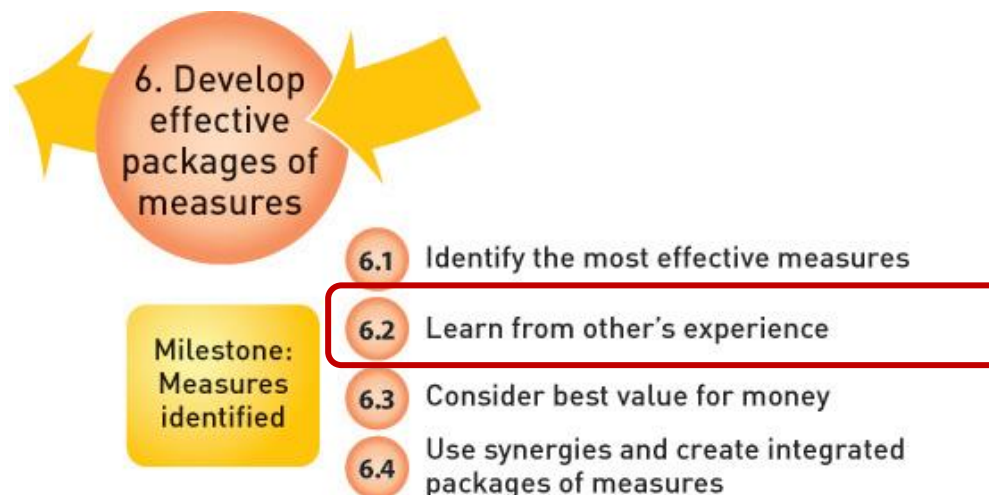
Kvantifikace podporuje nastavení priorit a cílů

Krok 6: Vytvoření efektivních balíčků opatření

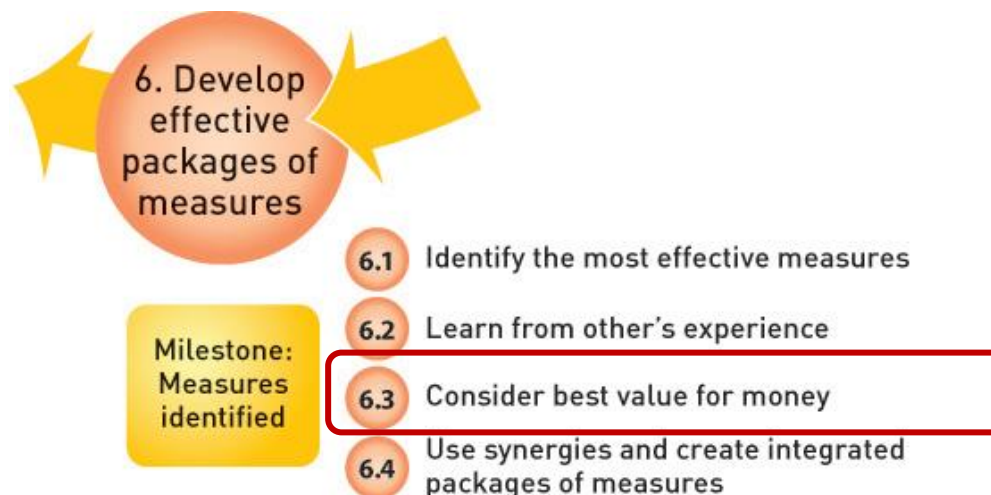
- Opatření musí přispět k **dosažení vize, cílů a záměrů**
- Je potřebné najít možnosti, které **realisticky vyhovují dostupným zdrojům**
- Opatření by měla být posuzována spíše **v balíčcích** než samostatně, aby byly zohledněny možné synergie

Krok 6: Vytvoření efektivních balíčků opatření

- Určení nejúčinnějších opatření by mělo být založeno na více, než vašich vlastních zkušenostech, výzkumu od stolu a místní výměně
- Může být nesmírně cenné poučit se ze **zkušeností těch, kteří již zavedli opatření**, která zvažujete pro své město
- Tím se vyhnete "znovuobjevování kola" nákladným chybám, ze kterých se již někdo jiný poučil

Krok 6: Vytvoření efektivních balíčků opatření

- Výběr opatření se bude řídit nejen efektivitou, ale také **dosaženou hodnotou za peníze**
- Zvláště v obdobích striktních rozpočtů pro městskou dopravu a mobilitu je zásadní, aby bylo dosaženo co největšího dopadu za vynaložené prostředků
- To bude vyžadovat **základní zhodnocení možností** s ohledem na náklady a přínosy
- To vám také pomůže v realistickém pohledu na to, jaká opatření mohou být zavedena

Krok 6: Vytvoření efektivních balíčků opatření

- Zkušenosti ukazují, že izolovaná opatření mohou mít jen omezený dopad, zatímco **balíčky opatření** mohou využívat součinnosti a navzájem se posilovat
- Zásadní je z analýzy možností vyvodit závěry ve formě **smysluplných propojených balíčků opatření**
- Balíčky by měly rovněž usilovat o integraci dopravních modů (inter-modality) s územním plánováním a dalšími činnostmi v oblasti územního plánování (např. opatření v oblasti životního prostředí, zdraví nebo hospodářství)

Krok 6: Vytvoření efektivních balíčků opatření

**Umožňuje stanovení rozsahu/míry
a nastavení balíčků politik/opatření**

Vytváření scénářů pomáhá zúčastněným stranám lépe porozumět pravděpodobným kombinovaným účinkům, které budou mít opatření, projednávaná v SUMP

- Klíčovým aspektem je použití vhodných technik (například modelování) k podpoře hodnocení a vytvoření scénářů
- Pohled na cenovou výhodnost řešení:
  - složité modely s vysokými náklady zpravidla vytvářejí přesnější prognózy a mohou být odůvodněny v situacích, kdy potenciální přínosy pro plán SUMP jsou velké
  - menší plány nebo schémy mohou být také založeny na úspěšných zkušenostech z podobných, pravděpodobných dopadech z jiných modelových studií nebo na návrhů řešení sítí/silnic

- K podpoře vytvoření a vyhodnocení scénářů je k **dispozici řada modelovacích nástrojů a technik**
- Cílem **dopravních modelů** je představit interakci mezi poptávkou a nabídkou dopravy, předpovídat a porovnat něco, co ještě neexistuje (tj. budoucí scénáře) v kvantitativních pojmech
- Dopravní modely nejsou nutně optimálním řešením pro analýzu scénářů. Vyžadují **čas, prostředky a data, které je třeba nastavit a používat**
- Pokud nejsou podmínky vhodné, lze doporučit kvalitativní nebo **jednodušší kvantitativní techniky**, neboť vytvoření a nastavení modelovacího nástroje by mohlo vést ke ztrátě času a peněz
- Nicméně, založení politických rozhodnutí na naivní metodice hodnocení s cílem ušetřit peníze a čas ve fázi rozpracování by mohlo vést k **plýtvání mnohem většího množství peněz v případě, že by byla zavedena chybná politika** - zvláště když se jedná o infrastrukturní záměry

Přehled modelovacích nástrojů

- **Unimodální modely:** prognóza růstu poptávky je vytvářena vně modelu, protože je zvažován pouze jeden způsob dopravy (např. soukromá doprava) a model je zaměřen na volbu trasy
- **Multimodální modely:** zvažuje se několik druhů dopravy (např. soukromá vozidla, veřejná doprava, cyklistika apod.); prognóza růstu poptávky jednotlivých režimů je vně modelu a modelované interakce jsou omezeny na konkurenci za použití společné sítě (např. soukromé osobní automobily a autobusy, které jezdí po stejných silnicích)
- **Čtyřstupňové modely:** celkový růst poptávky po dopravě se odhaduje uvnitř modelu a také je tak modelována volba mezi alternativními způsoby dopravy. Změny v místech zdrojů poptávky (například domácností) a atraktorů poptávky (např. pracovních míst) jsou modelovány vně modelu.
- **Integrované modely pro dopravu a využívání půdy:** Kromě schopností čtyřstupňových modelů je modelována i zpětná vazba mezi dopravním systémem a volbami lokalit, např. změnami ve zdrojích a atraktorech poptávky
- **Modely pro mikrosimulace:** simulace každého jednotlivého vozidla v skutečném čase s ohledem na prvky chování, geometrické uspořádání infrastruktury a úroveň zatížení sítě.

Přehled modelovacích nástrojů

Cíl/rozsah	Dostupný modelovací nástroj
Plánování využití území, nebo územní plánování (např. strategické plány, SUMP)	<ul style="list-style-type: none"> • integrované dopravní a územní modely • Čtyřstupňové modely
Plánování městské dopravy (např. SUMP, dopravní plány)	<ul style="list-style-type: none"> • integrované dopravní a územní modely • Čtyřstupňové modely • Multimodální modely
Plánování služeb veřejné dopravy (např. plánování tras, frekvencí, poplatků)	<ul style="list-style-type: none"> • Unimodální modely
Studie proveditelnosti (např. předpověď dopravních proudů pro novou dálniční infrastrukturu)	<ul style="list-style-type: none"> • Unimodální modely
Design (např. podoba kruhového objezdu)	<ul style="list-style-type: none"> • Mikrosimulační modely

Konkrétní příklady z participujících měst a ambadorského města

- Jak probíhala tvorba a vyhodnocení scénářů?
- Využili jste modelování, nebo jiný kvantitativní nástroj?
- Jaké byly překážky?
- Jaké byly výsledky?

Část 2

- Představení nástroje

Nástroj Plány scénářů městské dopravy

- Bezplatný, on-line nástroj pro podporu tvorby politik
- Bez ambicí na nahrazení sofistikovanějších modelů
- Umožňuje posouzení alternativních řešení, která **jsou strategická, kvantitativní, teoreticky ukotvená, přizpůsobená konkrétnímu kontextu** a realizovatelná s **omezenými zdroji a v krátkém čase**
- Rozsah:
  - prvotní posouzení alternativních hypotéz intervencí (balíčků opatření)
  - odhad rozsahu potřebných nákladů a očekávaných dopadů

Hlavní prvky

- **Schopnost prověřovat a hodnotit dopravní politiky a opatření**
- **Poskytuje kvantitativní výstupy v řadě měřitelných jevů**
- **Přizpůsobitelné různým okolnostem ve městě**
- **Velmi snadné použití - nevyžaduje žádné zkušenosti s modelováním dopravy**
- **Není vyžadován žádný specifický software**
- **Zahrnuje všechny příslušné režimy dopravy / cestování**

Vypracování plánu

1. Analýza současné situace

Před rozhodnutím o budoucích politikách/opatřeních je nezbytné vědět, kde se nacházíte

2. Stanovení vize (cílů)

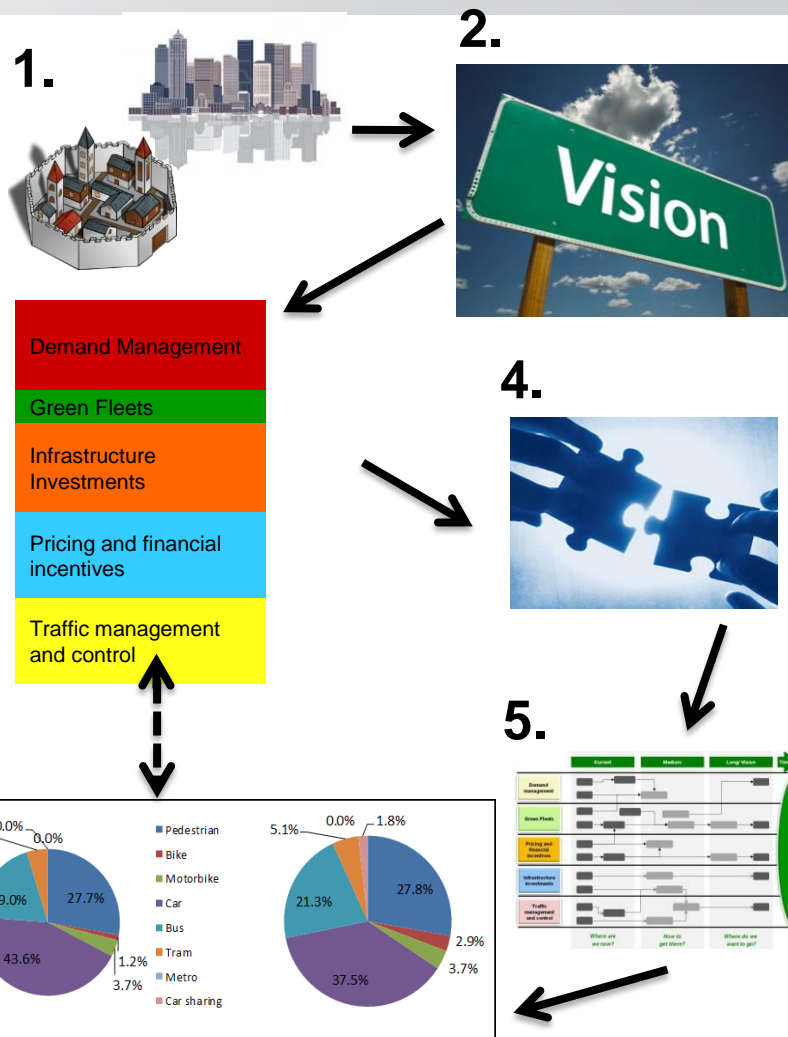
Cíle vyšší úrovně ze SUMP (např. redukce dopravních zácp, způsobených automobily)

3. Identifikování politických opatření

k dispozici pro definování scénáře směřujícího k dosažení cílů:

- politická opatření jsou různá, některá vyžadují fyzické investice, jiné jsou hlavně otázkou stanovení (a prosazování) různých pravidel

- typ očekávaného dopadu každého opatření je jiný - některé se mohou doplňovat a některé mohou mít protichůdné účinky

Vypracování plánu

4. Spájení politických opatření do konzistentních strategií

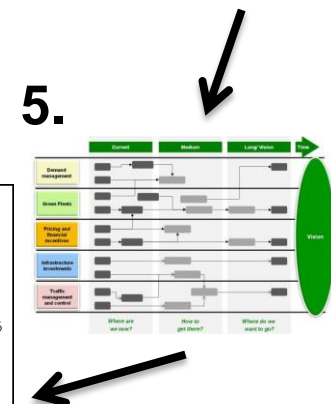
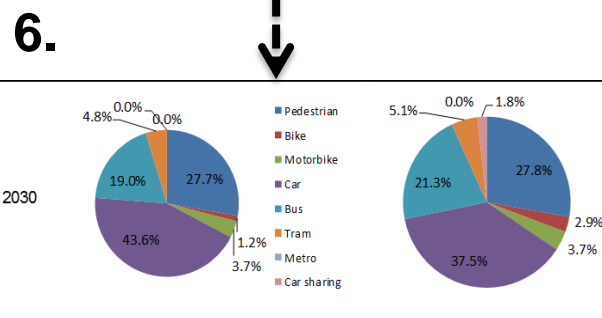
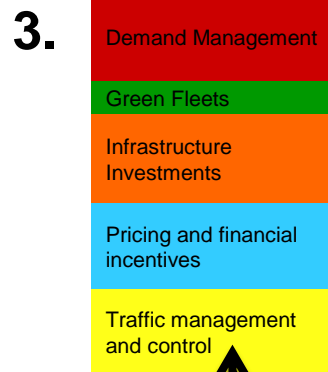
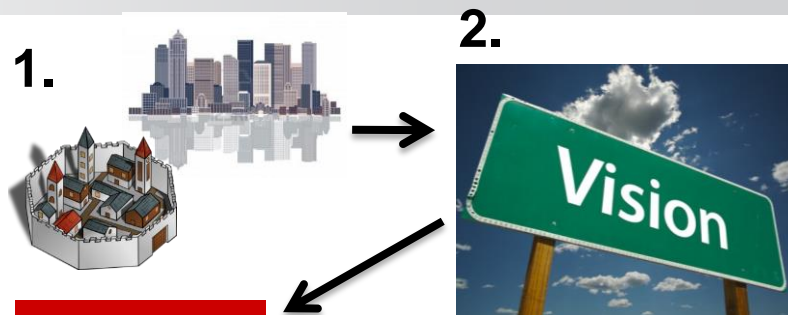
S přihlédnutím k cílům a na základě klasifikace politických nástrojů lze vyvinout alternativní scénáře podle povahy opatření, síly intervencí, jejich očekávané účinnosti a nákladů na zavedení

5. Určení cesty a časového plánu pro dosažení cílů scénářů

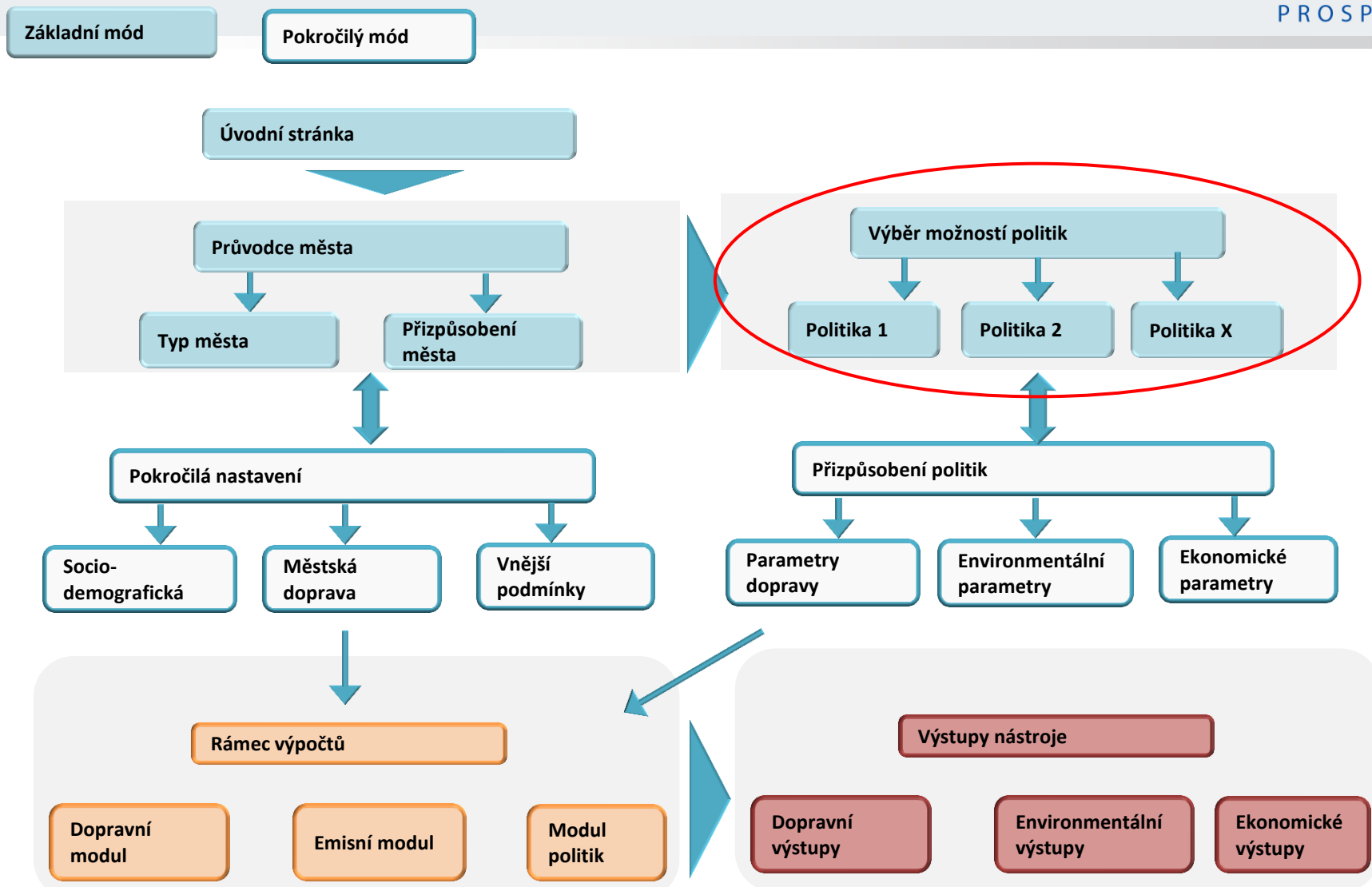
"Plán" je více než pouze seznam možných opatření, zahrnuje: načasování, vztahy mezi různými zásahy/opatřeními, zainteresované subjekty a další

6. Posouzení výsledků

Srovnání dopravních, environmentálních a ekonomických dopadů

Schéma struktury nástroje

Sada nástrojů politik

Existuje široká škála politických opatření pro městské strategie

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

Managing mobility for a better future

Prioritizování sady politických opatření na základě:

- 1. Typu politiky**
- 2. Úrovní instituce, na níž je politika zavedena**
- 3. Efektivity**

Sada nástrojů politik

Typ politiky	Opatření
Správa poptávky	<ul style="list-style-type: none"> • Informace a šíření povědomí o udržitelné dopravě • Bike a car sharing • Plány rozvozu a služeb • Plány územního rozvoje – hustoty a dopravní infrastruktury
Zelený vozový park	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura dobíjecích stanic • Zelený vozový park
Investice do infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Síť a zařízení autobusů, tramvají a trolejbusů • Síť a zařízení pro pěší a cyklisty • Zaparkuj a jeď / Park and ride • Síť a zařízení metra • Městská logistická centra a zařízení
Poplatky a finanční pobídky	<ul style="list-style-type: none"> • Poplatky za znečištění a zácpy • Parkovací poplatky • Integrované jízdné a tarify VHD/MHD
Management a kontrola provozu	<ul style="list-style-type: none"> • Právní a regulační rámec městské nákladní dopravy • Prioritizace MHD • Regulace vjezdu a alokace silničního a parkovacího prostoru • Opatření pro zklidnění provozu

Schéma struktury nástroje

Základní mód

Pokročilý mód

Úvodní stránka

Průvodce města

Typ města

Přizpůsobení města

Výběr možností politik

Politika 1

Politika 2

Politika X

Pokročilá nastavení

Socio-demografická

Městská doprava

Vnější podmínky

Přizpůsobení politik

Parametry dopravy

Environmentální parametry

Ekonomické parametry

Rámec výpočtů

Dopravní modul

Emisní modul

Modul politik

Výstupy nástroje

Dopravní výstupy

Environmentální výstupy

Ekonomické výstupy

Výstupy nástroje

Dopravní výstupy

- Počet aut na tisíc obyvatel
- Modální rozložení
- Průměrná rychlost vozu ve špičce / mimo špičku
- Průměrná rychlost autobusu ve špičce / mimo špičku
- Průměrná délka cesty
- Podíl nákladní dopravy ve špičce / mimo špičku
- Rozšíření vozidel na alternativní pohon
- Vozokilometry

Environmentální/ bezpečnostní výstupy

- Emise CO₂
- Emise PM
- Emise CO
- Emise NO_x
- Emise VOC
- Spotřeba energie dle typu paliva
- Spotřeba energie dle dopravního modu
- Počet nehod
- Úmrtí na 100 000 obyvatel

Ekonomické výstupy

- Výdaje na dopravu na osobu
- Celkové výdaje / příjmy z dopravy veřejné správy
- Externí nebo sociální náklady na dopravu

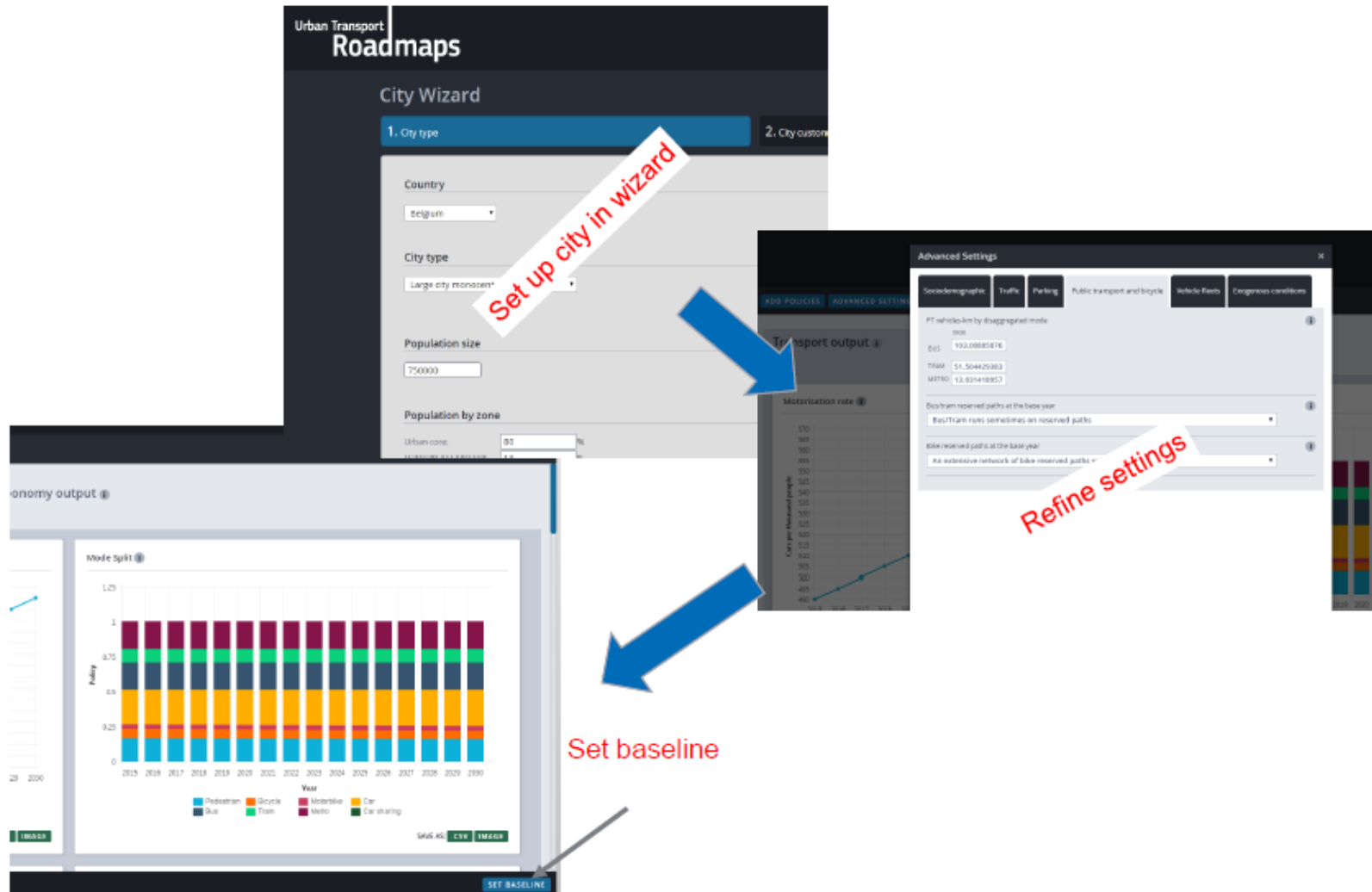
Část 3

- Ukázka nástroje

Proces nastavení a vyhodnocení

Analýza současné situace

Urban Transport
Roadmaps

City Wizard

1. City type 2. City custom

Country
Belgium

City type
Large city monocentric

Population size
750000

Population by zone
Urban core: 0%

Advanced Settings

Sociodemographic Traffic Parking Public transport and bicycle Vehicle fleet Progression conditions

PT vehicles km by disaggregated mode

Bus: 193,09885476

Tram: 51,50442983

Metro: 13,83448957

Bus/tram reserved paths at the base year
Bus/Tram runs sometimes on reserved paths

Bike reserved paths at the base year
An extensive network of bike reserved paths

Mode split

Year

1.00
0.75
0.50
0.25
0

2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030

Legend: Pedestrian, Bicycle, Motorbike, Car, Bus, Train, Metro, Car sharing

SET BASELINE

Set up city in wizard

Refine settings

Set baseline

Prozkoumávání politik

Select policies

- 1 Demand Management
  - Land use planning
  - Sustainable travel information
  - Car sharing
  - Delivery and servicing plans
- 2 Green Fleets
  - Green energy refueling
  - Green public fleets
- 3 Infrastructure Investment
  - Bicycles
  - Waterways
  - Park & ride
  - Metro network
  - City logistic facilities
- 4 Pricing and Financial Incentives
  - Congestion pollution charging
  - Parking regulation/pricing
  - PT tariffs/integrated ticketing
- 5 Traffic management and control
  - Urban freight regulations

Configure policies

Roadmaps

CITY & POLICY INFORMATION

ADD POLICIES | ADVANCED SETTINGS | SAVE URL

CITY CONFIGURATION

SUSTAINABLE TRAVEL INFORMATION

WALKING/CYCLING NETWORK

1 PARKING REGULATION/PRICING

PRIMARY SETTINGS

Initial year of the measure: 2018

Level of elasticities of impact

WALKING	ELAS
BIKE	ELAS
PT SERVICE	ELAS

Average parking tariff: € 1.5

Regulated parking

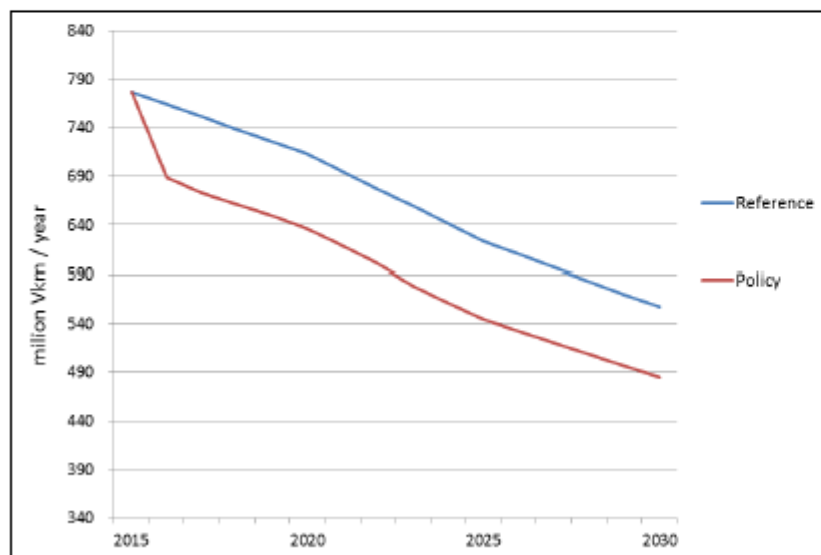

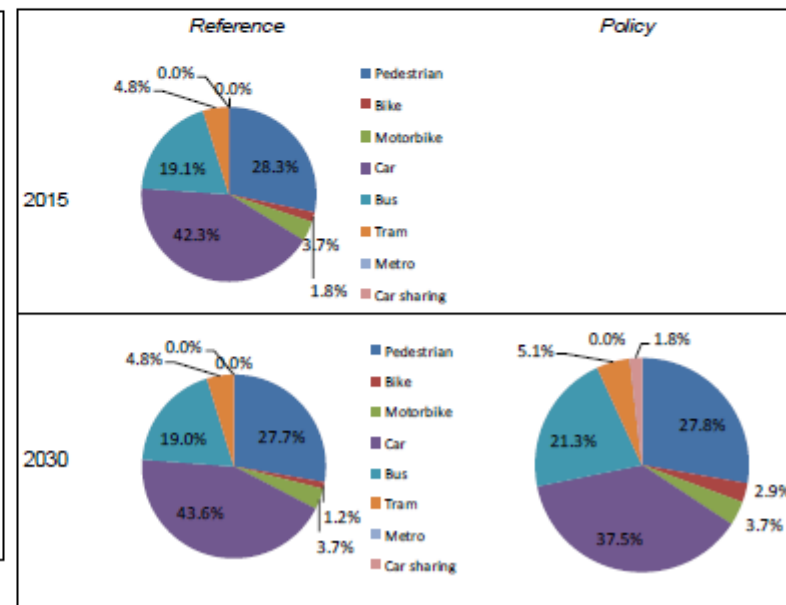
Prohlédněte a porovnejte výstupy

Domain	Indicator		Base year (2015)	Reference trend in 2030	Roadmap + Ref trend in 2030
Transport	Vkm travelled by conventional cars (gasoline/diesel) (Mio vkm/year)	Abs. Value	776.7	556.9	484.8
		% Diff. to base year		-28.3%	-37.6%
		% Diff. to Reference		0.0%	-12.9%
	Car mode share		42.3%	43.6%	37.5%
	PT mode share		23.9%	23.8%	26.4%

Vkm travelled by conventional cars

Mode split

Spustit nástroj

Nástroj je dostupný na:

<http://urban-transport-roadmaps.eu/>

Otázky a diskuse?

Děkujeme!

Simone Bosetti

bosetti@trt.it

Eglantina Dani

dani@trt.it

TRT Trasporti e territorio

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION